

Foto: EU EOM Pakistan 2013

PRESSENS ROLLE I PAKISTANS HISTORISKE VALG

Peter-Bastian Halberg var i foråret udsendt som presseansvarlig i EU's valgmission i Pakistan. Her følger hans personlige beretning om valget, hans pressearbejde og det pakistanske medielandskab.

AF PETER-BASTIAN HALBERG, PRESSEOFFICER
VED ELECTION OBSERVATION MISSION
PAKISTAN 2013 (EU EOM)

Pakistan gennemførte i maj 2013 et historisk valg, der for første gang i Pakistans historie overleverede magten fra én folkevalgt regering til en anden. Valgets vinder, Nawaz Sharif, var landets premierminister det meste af 1990'erne, men blev i 1999 styrtet ved et militærkup af Pervez Musharraf.

I løbet af februar og marts 2013 opløste det pakistanske parlament sig selv og banede vejen for en såkaldt 'caretaker'-regering, der ifølge pakistansk grundlov skulle gennemføre valget og tage ansvar for regeringsadministrationen i perioden op til valget. På samme tidspunkt aktiverede EU en valgmission i Pakistan, hvor jeg fik ansvaret for pressearbejdet.

Som presseofficer ved missionen var mine første opgaver at skabe relationer til kommunikationsmedarbejdere i EEAS (EU's udenrigstjeneste) og Catherine Ashtons pressekontor i Bruxelles. Vi forventede alle, at alt kunne arrangeres inden for et par dage, og at vi derfra skulle flyve videre til Islamabad i Pakistan. Men valgmissionen var inviteret af den afgående regering, og missionen led af praktiske besværligheder med at etablere sig under den nye caretaker-administration. Resultatet blev en uges forsinkelse, og vi gjorde vores bedste for at udnytte tiden i Bruxelles.

Jeg arbejdede på at få alle vores værktøjer som websider, pressematerialer

EU'S VALGMISSIONER

EEAS (EU's udenrigstjeneste) tilrettelægger valgmissionerne i samarbejde med EU's medlemsstater samt Canada, Norge og Schweiz. Missionerne er ledet af en EU-parlamentariker, der som chef-observatør har det politiske ansvar for missionens udtalelser og politiske uafhængighed. En 'kernegruppe' af eksperter arbejder i et sekretariat, der servicerer missionen og sammenstiller de vitale observationer, som kort- og langtidsobservatører indsamler. Missionen i Pakistan – The European Union Election Observation Mission (EU EOM) – havde ud over kernegruppen 140 observatører på valgdagen, heraf fem danske FSB'ere i centrale roller.

Læs mere:

- EU EOM's rapport ligger på www.eueom.eu/pakistan2013
- <http://eeas.europa.eu>

og beslutningsgange klar, samtidig med at jeg havde en række Skype-samtaler med journalister og meningsdannere i Pakistan for at gøde jorden for vores ankomst. De fleste Skype-konferencer startede med: "Hvornår kommer EU's mission til Pakistan?". Og standardsvaret blev meget hurtigt: "Nu tror jeg, at vi har fået hul igennem, så vi kan tage af sted i løbet af næste døgn". Så opgaven blev også at opretholde en vis troværdighed, selv om mine forudsigelser om vores ankomst ikke blev til virkelighed den første uges tid.

Velbesøgt pressekonference

Med disse indledende genvordigheder startede EU's valgmission i Pakistan sin tilstedeværelse med en pressekonference, et par dage efter at vi endelig havde sat foden på pakistansk jord. Konferencen var et tilløbsstykke. Både nationale og

internationale journalister flokkedes om den længe ventede og uden sammenligning største valgobservatørmission i landet. Foran et hav af kameraer og spørgelystne journalister benyttede missionens chefobservatør, EU-parlamentariker Michael Gahler, lejligheden til at slå spillereglerne fast: Ingen tilstedeværelse i Balochistan – en provins i sydvest, som grænser op til det sydlige Afghanistan, og kun begrænset arbejde i FATA-området (Pakistans Føderalt Administrerede Stammeområder) og Khyber Pakhtunkhwa-provinsen, der ligger i den nordvestlige del af Pakistan og deler grænse med Afghanistan.

Jeg havde mit hyr med at styre 'flodbølgen' af kommentarer, for de facto havde vi udelukket en tredjedel af Pakistans areal fra direkte observation, men begrundelsen for vores plan var simpel: Massive

sikkerhedsproblemer og voldelig uro er ikke arbejdsbetingelser for civile valgobservatører.

Jeg indledte umiddelbart herefter en runde med de førende medier for at høre deres synspunkter og for at agitere for vores standpunkter. Deres kritik gik på, at hvis vi ikke var tilstede i de skrøbelige områder, hvem kunne da holde øje med valgprocessen? En dialogrække med aktører fra Balochistan og Khyber Pakhtunkhwa blev etableret. I de efterfølgende uger rejste vi rundt i områderne og organiserede møder med politiske aktører og medier. EU's langtidsobservatører fik til opgave at indsamle informationer om områderne og analysere andenhånds data. Langsomt men sikkert blev diskursen i pressen vendt fra, at vores ikke-tilstedeværelse betød, at vælgere og deltagere i valget ville stå uden sikkerhed til, at sikkerheden eller manglen på samme var grunden til, at EU ikke sendte observatører ud, og at ansvaret dermed lå hos de pakistanske sikkerhedsstyrker og de grupperinger, som undergravede sikkerheden.

Et broget medielandskab

Så fra start var tonen slået an: Forholdet til medierne var helt essentielt for gennemslagskraften af vores mission. Og pakistanske medier er, som meget andet i Pakistan, en blandet landhandel.

Under Musharraf blev statsmonopolet brudt, og licens til at drive private medier kom i spil, hvilket har betydet, at mange medier er dukket op og har ansporet til en sensationsjournalistik, der sænker paraderne for magthavere og sigter på hurtige fortjenester. Samtidig arbejder mange journalister under sikkerhedsforhold, der har skudt Pakistan højt op på listen over verdens farligste steder at praktisere journalistik. Taliban og religiøse ekstremister nyder tilsyneladende godt af en straffrihed, der sætter enorme begrænsninger for den fri presse. Ifølge Committee to Protect Journalists (CPJ) er der i 2012-13

BLÅ BOG: PETER-BASTIAN HALBERG

Journalist og medieekspert. Medlem af FSB, Beredskabslisten og UNDAC (United Nations Disaster Assessment and Coordination).

Har siden 1999 været på kontrakt med FN, EU/EC og flere NGO'er som presse- og medieekspert, herunder flere år med danske International Media Support (IMS). Har arbejdet i konfliktzoner i bl.a. Afghanistan, Bosnien, DR Congo, Irak, Liberia, Sierra Leone, Somalia, Sudan og Zimbabwe og med civil krisestyring, humanitær information og katastrofeindsatser i Haiti, Kenya, Pakistan, Rwanda, Sydafrika, Timor Leste og Uganda.

Underviser ved EC Civil Protection Mechanism i pressehåndtering, afholder kurser og forelæsninger i presse- og mediestrategi og pressehåndtering. Har via IMS været med til at grundlægge paraplyorganisationen Communication with Disaster Affected Communities (CDAC-Network). Organisationen arbejder med standardisering af humanitær kommunikation og brugen af ny mobilteknologi verden over. Har desuden virket som journalist ved danske og internationale medier.

Valgsted i Islamabad lukkes af pakistansk politi.
Foto: EU EOM Pakistan 2013

dræbt 15 journalister. Så vidt vides, er ingen af disse mord opklaret eller straffet.

Ydermere har den eksplosionsagtige vækst i medieindustrien de sidste 10 år betydet, at mange nyttilkomne, hovedsageligt unge journalister arbejder uden indsigt i journalistiske grundbegreber, samtidig med at de mere erfarne fagfolk er trængt af selvcensur og en presse, der fokuserer på sensationer og sladder.

Underholdsftaler med politiske spillere, selvcensur og manglende kapacitet har også været med til at mudre billedet og dermed svække adgang til information og styrke rygter og konspirationer.

På trods af alle mangler har de pakistanske medier været afgørende for valgprocessen og vil forsat spille en stor rolle i demokratiseringsprocessen. En opgave, de kun kan fastholde ved at forbedre deres standarder og etik.

Stor international interesse

Den internationale presse havde også en stor interesse i valget. BBC og Al-Jazeera producerede jævnligt indslag om missionen. Jeg følte til tider, at jeg var midt i orkanens øje og var temmelig skuffet, hvis jeg indimellem 'kun' modtog 50 opkald om dagen.

Men arbejdslivet var kronet af et samarbejde med dygtige og ambitiøse journalister. På vores pressekonferencer var der samlet over 600 deltagere. Lokalet summede hver gang af hektisk aktivitet, og spørgelysten overskred langt vores tidsgrænser, og 'sværdet' skulle svinges af pressechefen for at kunne lukke i tide og lave plads til 'one-to-one'-interviews.

Missionens pressekonferencer var altid velbesøgte. I pressepanelet sidder fra venstre pressechef Peter-Bastian Halberg, chefobservatør Michael Gahler, vicechef-observatør Hannah Roberts og medlem af Europa-Parlamentet Richard Howitt.
Foto: EU EOM Pakistan 2013

Vi fik dog alligevel mange gode venner og samarbejdspartnere i pressen, hvilket vi ikke kunne have fungeret foruden.

Ud over det daglige tætte samarbejde med pakistanske journalister, som udmøntede sig i møder og baggrunds-samtaler, var aktiviteten på de sociale medier et tydeligt eksempel på det gode samarbejde. Mine journalistiske kollegaer introducerede mig for blogs og tweets, som repræsenterede en kritisk stemme i Pakistans journalistik. Den tidligere kriketstjerne Imran Khan og hans parti Tehreek-e-Insaf (PTI) er et godt eksempel. Med en dagsorden om "forandring" var Khan og PTI 'et wildcard', som førte en valgkampagne hovedsageligt baseret på sociale medier, hvilke han brugte til at give stemme til landets unge, som udgør næsten halvdelen af vælgerne. Selv om 'tsunamieffekten' i PTI ikke indfrie de forventningerne, er der ingen tvivl om, at de sociale medier og en ung stemme vil

være den vagthund, som kommer til at bide den nyvalgte premierminister Nawaz Sharif i haserne, hvis han og den nye regering ikke leverer resultater.

Sharif lover dialog

Valget blev en omkostningsfuld succes, hvor folkets røst var iblandet en kraftig cocktail af drab, vold og undertrykkelse af minoriteter samt tilsidesættelse af lige ret til deltagelse og processuelle problemer i den pakistanske valgkommission.

I skrivende stund står Nawaz Sharif med en udstrakt hånd. Han har lovet dialog med et stadig stærkere Taliban, der er vokset i en 'catch 22'-politik, hvor organisationen har været fredet, mod at militæret har kunnet sætte efter al-Qaeda.

De salafistiske bevægelser er støttet af kræfter i Mellemøsten, som Sharif selv kultiverer for at sikre en kickstart i den skrantende økonomi. Balancen påvirkes

DANSK STØTTE TIL PAKISTAN

Danmarks forhold til Pakistan er gradvist blevet styrket siden 2008 og udgør i 2013 politiske, bistandspolitiske og handelsmæssige interesser.

Danmark etablerede i 2010 det første, bilaterale bistandsprogram i Pakistan, der udgjorde 130 mio. kr. og løb til og med 2012. Hovedfokus for programmet var både at støtte uddannelse af børn i særligt de konfliktramte grænseområder til Afghanistan og genopbygning. Derudover gav programmet mulighed for at støtte en række pakistanske civilsamfundsorganisationers indsats for demokratisering og menneskerettigheder i Pakistan.

Prioritetsland for Danmark

Pakistan blev i 2013 prioritetsland for dansk bistand med et nyt program for 2013-2016 på 275 mio. kr. Det nye program fortsætter i vid udstrækning støtten til de allerede igangsatte indsatser med fokus på uddannelse og genopbygning i grænseområderne til Afghanistan, fremme af demokrati samt som et nyt element et delegeret samarbejde med EU om støtte til opbygningen af Pakistans uafhængige menneskerettighedskommission.

Freds- og Stabiliseringsfonden

Pakistan er også modtager af dansk støtte under Freds- og Stabiliseringsfonden gennem det regionale Afghanistan-Pakistan-program for 2012-2014. Ca. 35 mio. kr. er afsat til stabiliseringsprojekter i Pakistan bl.a. til indsatser for bekæmpelse af kriminalitet, herunder grænsekontrol, narkotikabekæmpelse og støtte til regional forsoning og dialog.

Derudover yder Danmark humanitær bistand til Pakistan til ofre for naturkatastrofer og til flygtninge og internt fordrevne.

Kilde: Udenrigsministeriet

Omkring 50 millioner pakistanere – hvilket svarer til en stemmeprocent på 60 – afgav deres stemme på landets 70.000 valgsteder. Her ses en valgboks. Foto: EU EOM Pakistan 2013

PAKISTAN

Der bor ca. 176 mio. mennesker i Pakistan. De største befolkningsgrupper er pashtuner (grøn) og balucher (rød) i vest og punjabier (brun) og sindher (gul) i øst.

Pakistan er delt i fire provinser: Khyber Pakhtunkhwa, Baluchistan, Punjab og Sindh og yderligere i tre andre territorier: FADA (Pakistans Føderalt Administrerede Stammeområder), Islamabad (det føderale distrikt omkring hovedstaden) samt Jammu og Kashmir, der ikke officielt er en del af Pakistan, men som er under pakistansk kontrol.

Kilde:

<http://da.wikipedia.org/wiki/Pakistan>

yderligere af det vestlige militær tilbagetrækning fra Afghanistan og en uforudsigelig sikkerhedssituation.

Men der er også nye takter. Kinas nye formand besøgte Sharif i valgets slutspurt, og i august blev præsidentposten vundet af indiskfødt Mamnoon Hussain, som overtager posten efter Benazir Bhuttos enkemand, Asif Ali Zardari.

50 anbefalinger fra missionen

De pakistanske medier er et grundelement i at sikre den skrøbelige proces med at opbygge et mere demokratisk land. Deres arbejdsvilkår og muligheder er centrale for, at den nuværende regering atter kan overlevere magten til en ny folkevalgt regering om fire år.

EU's valgmission har offentliggjort 50 anbefalinger til forbedringer af den demokratiske proces. En af de afgørende faktorer er, at EU's permanente delegation

i Pakistan og EU's medlemsstater, herunder Danmark, aktivt tager skridt til at følge missionens anbefalingerne til dørs – med hvad deraf følger af støtte til reformprogrammer i politiske institutioner og statsadministrationen samt til den

forsatte opbygning af et velfungerende og stærkt grundfæstet medielandskab – den fjerde statsmagt – som er helt uundværligt i den fortsatte demokratiske proces i Pakistan. ■

Pressechef Peter-Bastian Halberg.
Foto: EU EOM Pakistan 2013

NY FSB-ANSVARLIG I UDENRIGSMINISTERIET

Den tidligere FSB-ansvarlige i Udenrigsministeriet, Niklas Borker Bjerre, er per 1. august 2013 tiltrådt den danske ambassade i Dar Es Salaam i Tanzania, og har overdraget ansvaret til Louise de Brass, som vi byder et varmt velkommen til FSB-verdenen.

GODE IDEER ER VELKOMNE

Redaktionen hører gerne fra dig, hvis du har gode ideer til artikler eller emner, vi kan tage op. Mail til fsb-niras@niras.dk.

BLÅ BOG: LOUISE DE BRASS

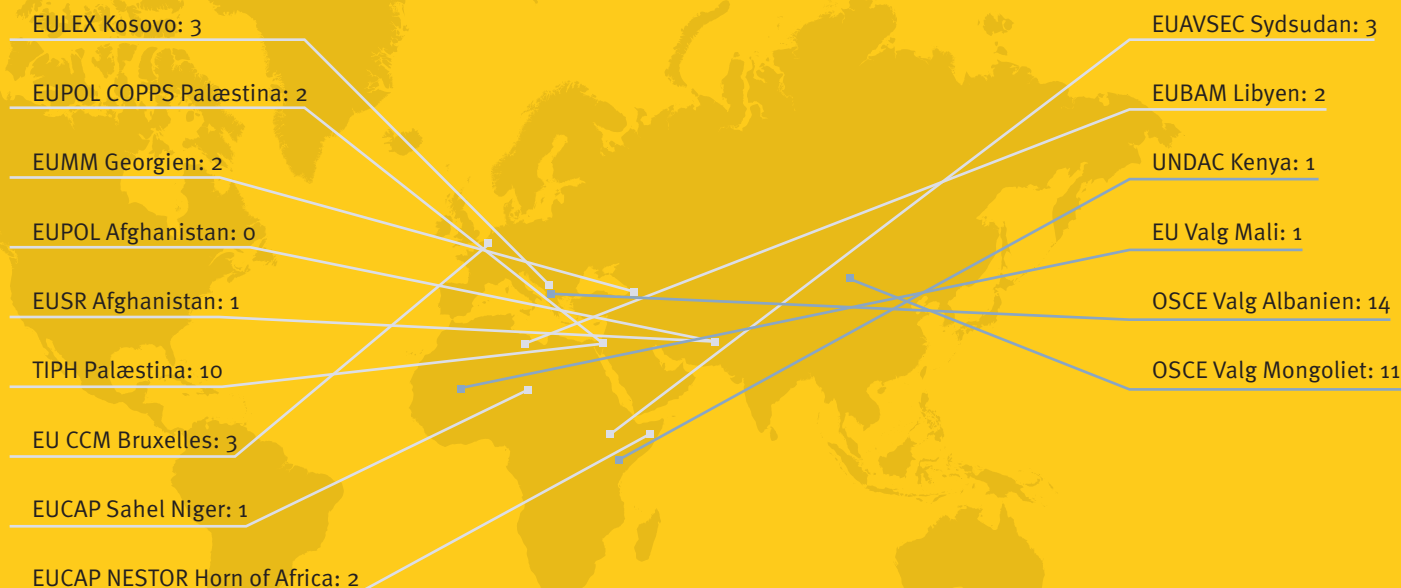
37 år, cand.jur. fra Københavns Universitet (2003), fuldmægtig i Udenrigsministeriet.

- Efter studiet ansat som fuldmægtig i Beskæftigelsesministeriet – først i Arbejdsdirektoratet og efterfølgende Juridisk, Arbejdsretligt og Internationalt Center i departementet.
- Ansat i Udenrigsministeriet i 2007 – indledningsvis i kontoret for

EU Koordination og fra 2008 i Folkeretskontoret.

- Udsendt til den danske ambassade i New Delhi i Indien, 2010-2013.
- Begyndte 1. august 2013 i Stabiliserings- og Sikkerhedspolitisk Kontor med ansvar for bl.a. Freds- og Stabiliseringsberedskabet, FSB. ■

ANTAL UDSENDTE FSB'ERE

FSBnyt, nr. 3 – September 2013

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Tlf. 33 92 00 00
um@um.dk
www.um.dk

Abonnement og udsendelse

Elektronisk udsendelse ved NIRAS
fsb-niras@niras.dk
<http://fsb.niras.dk>

Redaktion

Kathrine Schmeichel
ks@kathrineschmeichel.dk
Rasmus Klitgaard
fsb-niras@niras.dk
Lars Bo Møller (ansv.)
Layout: gipsy graphics

Artikler i FSBnyt er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med Udenrigsministeriets synspunkter